

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням вченої ради

Навчально-наукового інституту права

Сумського державного університету

від 27 серпня 2021 року протокол № 1

Голова вченої ради ННІ права

В. В. Сухонос

ПОРЯДОК

ПРОВЕДЕННЯ АРХЕОЛОГІЧНОЇ/АРХІВНОЇ/МУЗЕЙНОЇ ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 032 «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»
В ННІ ПРАВА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Порядок проведення археологічної/архівної/музейної практики здобувачів спеціальності 032 «Історія та археологія» Сумського державного університету (далі – Порядок) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04 1993 р. №93.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Археологічна/архівна/музейна практика Сумського державного університету (далі – Університет) є невіддільним складником підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Програма спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами за час навчання, набуття і вдосконалення ними практичних навичок та умінь.

1.2. Метою практики є формування та розвиток у здобувачів професійних компетентностей, оволодіння сучасними методами, формами організації праці за майбутньою спеціальністю, а саме:

- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність;

- здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами;

- вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами;

- брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки;

- мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України;

- застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності;

- здійснювати аналіз ситуації з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

1.3. Обсяги практики визначаються освітньо-професійною програмою підготовки фахівців, що відображається у навчальному та робочих навчальних планах спеціальності 032 «Історія та археологія» і графіку освітнього процесу.

1.4. Зміст практики визначається програмою.

1.5. Навчально-науковий інститут права має право відповідно до цього Положення самостійно розробляти і затверджувати документи, що регламентують організацію практичного навчання студентів спеціальності 032 «Історія та археологія» з урахуванням специфіки підготовки.

1.6. Загальну організацію археологічної/архівної/музейної практики здобувачів спеціальності 032 «Історія та археологія» та контроль за її проведенням здійснює директор Навчально-наукового інституту права.

1.7. Місцем проходження здобувачами практики можуть бути підприємства, установи науки, освіти, культури (археологічні експедиції, архівні та музейні установи тощо), за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі робочих навчальних планів і програм практики.

1.8. Норми часу для планування навчального навантаження за керівництвом археологічною/архівною/музейною практикою визначаються чинними нормами часу для планування й обліку роботи науково-педагогічних працівників СумДУ.

Норми часу для практики археологічної польової встановлюються з врахуванням наступних чинників.

Терміни практики не можуть визначатися чітко і мають плаваючий/змінний характер. Вони погоджуються з відповідними

інституціями, які мають спеціальні дозвільні документи на проведення археологічних робіт.

Археологічна практика є виїзною та проводиться на об'єктах, що знаходяться, як правило, у віддалених регіонах Сумської області або за межами області. Місце роботи експедиції може змінюватися залежно від актуальних дозвільних документів про археологічні дослідження.

Археологічна практика передбачає від керівника практики від університету повної (цілодобової) присутності на об'єктах дослідження разом зі здобувачами-практикантами протягом всього періоду експедиції.

Обов'язково перед початком проведення польових робіт керівник практики (від бази практики) з метою контролю дотримання здобувачами правил техніки безпеки у навчальний та поза навчальний час проводить інструктаж з техніки безпеки. Керівник практики від університету здійснює контроль за дотриманням техніки безпеки здобувачами-практикантами під час проведення всієї експедиції, а також здійснює навчальну роботу під час практики.

Тривалість робочого дня викладача-керівника становить 6 годин. Робочий тиждень 36 годин. Один день на тиждень є вихідним, але здобувачі залишаються у місці розташування експедиції, а тому присутність викладача-керівника обов'язкова і у цей день. Оплата праці керівника практики здійснюється у відповідності до нормативної бази університету, зокрема затверджених «Норм часу для планування й обліку навчальної роботи науково-педагогічних працівників СумДУ».

2. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

2.1. Під час археологічної/архівної/музейної практики здобувачі повинні ознайомитися зі специфікою майбутнього фаху, отримання базових професійних умінь і навичок.

2.2. Завданнями археологічної/архівної/музейної практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, ознайомлення безпосередньо на базі практики з виробничим процесом, формування професійних умінь і навичок, а також збирання фактичного матеріалу для виконання курсових та кваліфікаційних робіт.

2.3. Зміст і послідовність практики визначаються наскрізною програмою практики, яка розробляється кафедрою та узгоджується Радою з якості ННІ права згідно із навчальним планом відповідно до освітньо-

професійної програми і затверджується проректором із науково-педагогічної роботи.

2.4. На підставі наскрізної програми археологічної/архівної/музейної практики щорічно розробляються (перезатверджуються) робочі програми (силабуси) відповідних видів практики.

3. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1. Археологічна/архівна/музейна практика здобувачів спеціальності 032 «Історія та археологія» Університету проводиться на базах практики, з якими укладено відповідні угоди, які забезпечують виконання робочої програми практики для відповідного рівня вищої освіти, або в підрозділах Університету, що відповідають вимогам до баз практики.

3.2. Установи та організації, які залучаються для проведення навчальної практики здобувачів спеціальності 032 «Історія та археологія», повинні відповідати таким вимогам:

- наявність структур, що відповідають спеціальності, за якими здійснюється підготовка фахівців спеціальності 032 «Історія та археологія» в Університеті;

- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою здобувачів;

- надання здобувачам права користування обладнанням, матеріалами та документацією, необхідними для виконання робочої програми навчальної практики.

3.3. Здобувачі можуть самостійно, за погодженням із керівником практики від кафедри історії (груповим керівником практики), підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

4.1. Відповідальність за організацію та проведення археологічної/архівної/музейної практики здобувачів спеціальності 032 «Історія та археологія» Університету покладено на завідувача кафедри історії.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми навчальної практики здобувачем забезпечує керівник практики, який призначається випусковою кафедрою.

4.2. Підготовка та порядок проведення археологічної/архівної/музейної практики забезпечується наступними видами методичної роботи та організаційних заходів:

- укладання договорів про проведення практики між Університетом та базами практики;

- визначення баз археологічної/архівної/музейної практики та розподіл здобувачів за базами практики;
- підготовка інформації базам археологічної/архівної/музейної практики щодо обсягів, напрямів, строків практичної підготовки здобувачів, потреби в обладнанні, інвентарі та матеріалах;
- призначення керівника(-ів) археологічної/архівної/музейної практики;
- складання тематики індивідуальних завдань на археологічну/архівну/музейну практику;
- підготовка форм звітної документації за результатами проходження археологічної/архівної/музейної практики;
- інші заходи (в разі необхідності).

4.3. Основним документом, що регламентує діяльність здобувачів і керівників археологічної/архівної/музейної практики, є програма практики.

Програма археологічної/архівної/музейної практики повинна відповідати вимогам освітньо-професійної програми спеціальності 032 «Історія та археологія». У програмі визначаються конкретні рекомендації щодо видів і форм контролю, вимоги до баз практики, а також щодо рівня знань, умінь, навичок, якого студенти мають досягти на кожному етапі практики.

Програми археологічної/архівної/музейної практики мають містити такі основні розділи:

- цілі і завдання археологічної/архівної/музейної практики;
- організація проведення археологічної/архівної/музейної практики;
- вимоги до баз практики;
- зміст практики;
- індивідуальні завдання здобувачів;
- перелік літератури та необхідної документації, екскурсії під час проходження практики та інші заходи, що сприяють закріпленню знань, отриманих під час навчання;
- вимоги до звіту про практику;
- критерії оцінювання результатів практики.

Відповідальність за розробку програми археологічної/архівної/музейної практики покладається на завідувача кафедри історії та керівника(-ів) практики.

Процедура затвердження та перегляду програми археологічної/архівної/музейної практики є аналогічною процедурі затвердження робочої програми навчальної дисципліни.

Індивідуальне завдання розробляється керівником практики від кафедри історії і видається кожному здобувачу. Зміст індивідуального завдання має враховувати конкретні умови та можливості установи, організації і відповідати цілям та завданням програми археологічної/архівної/музейної практики.

4.4. До початку навчальної практики здобувачі повинні пройти інструктаж з охорони праці, ознайомитися з правилами внутрішнього розпорядку бази навчальної практики, з порядком отримання документації та матеріалів.

4.5. Наказом ректора або посадовою особою відповідно до делегування повноважень про проведення археологічної/архівної/музейної практики здобувачів освіти спеціальності 032 «Історія та археологія», який готується не пізніше, ніж за два тижні до початку проходження практики, визначаються:

- організаційний супровід проходження практики;
- терміни та місце проходження археологічної/архівної/музейної практики;
- керівник(-и) археологічної/архівної/музейної практики від кафедри історії;
- форма звітності про проходження практики.

Відповідальність за оформлення наказу про археологічну/архівну/музейну практику покладається на керівника(-ів) археологічної/архівної/музейної практики.

4.6. Відповідальним за організацію і проведення археологічної/архівної/музейної практики у Навчально-науковому інституті права є завідувач кафедри історії, який:

- здійснює контроль за організацією та проведенням археологічної/архівної/музейної практики кафедрою історії;
- заслуховує звіти кафедри історії про проведення археологічної/архівної/музейної практики на Раді з якості навчально-наукового інституту права.

4.7. Керівник практики (від кафедри):

- розробляє та погоджує із завідувачем кафедри історії тематику індивідуальних завдань здобувачів на практику;
- до початку археологічної/архівної/музейної практики проводить зі здобувачами, яких направлено на практику, інструктажі з охорони праці, оформлює відповідні документи;
- узгоджує із керівником практики від бази практики індивідуальні завдання з урахуванням особливостей місця практики;

- видає здобувачам індивідуальні завдання на практику;
- засвідчує відповідність баз практик відповідним вимогам;
- стежить за своєчасним прибуттям здобувачів до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проведення;

- надає методичну допомогу здобувачам під час виконання ними індивідуальних завдань і збирання матеріалів;

- проводить обов'язкові консультації щодо обробки та використання зібраного матеріалу для звіту про практику;

- інформує здобувачів про порядок подання звітів про практику;

- приймає захист звітів здобувачів про практику, на підставі чого оцінює результати практики студентів;

- здає звіти здобувачів про практику на кафедру.

4.8. Обов'язки керівників, призначених базами археологічної/архівної/музейної практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики.

До обов'язків керівника практики від бази практики входять:

- розподіл здобувачів за робочими місцями відповідно до графіку проходження практики;

- інструктаж з охорони праці, протипожежної безпеки під час виконання конкретних видів робіт;

- ознайомлення здобувачів з організацією робіт на базі практики;

- забезпечення виконання графіків проходження археологічної/архівної/музейної практики;

- забезпечення і контроль дотримання здобувачами Правил внутрішнього розпорядку бази практики;

- допомога здобувачам в підбиранні матеріалу для наукових робіт (за потреби).

4.9. Здобувачі спеціальності 032 «Історія та археологія» Університету, проходячи археологічну/архівну/музейну практику, зобов'язані:

- до початку практики пройти інструктаж з охорони праці;

- до початку практики одержати від керівника практики від кафедри історії методичні матеріали (методичні вказівки, програму, індивідуальне завдання тощо) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені робочою програмою археологічної/архівної/музейної практики та вказівками її керівників;

- дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, безпеки життєдіяльності, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку бази практики;
- своєчасно виконати програму археологічної/архівної/музейної практики та подати звіт у повному обсязі керівнику практики від кафедри історії.

5. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

5.1. Джерела фінансування практики здобувачів вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» Університету визначаються формою замовлення на підготовку фахівців: за рахунок коштів державного бюджету, коштів підприємств, організацій і установ усіх форм власності, коштів фізичних та юридичних осіб, закордонних замовників підготовки фахівців. Для фінансування практики можуть бути залучені інші джерела фінансування, не заборонені законодавством.

5.2. Якщо здобувач вищої освіти самостійно обирає для себе базу практики і запропонував його для використання, то проїзд і всі матеріальні витрати, пов'язані з проходженням практики, здобувач вищої освіти несе особисто.

5.3. Оплата керівнику(-ам) практики від кафедри історії добових, за проїзд до місця практики за межами м. Суми і назад, а також відшкодування витрат із найму житлового приміщення здійснюється відповідно до чинного законодавства України про оплату службових відряджень.

6. ФОРМИ ЗВІТНОСТІ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

6.1. Після завершення археологічної/архівної/музейної практики здобувачі звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма звітності здобувача за практику – це подання звіту, підписаного й оціненого керівниками практики від кафедри історії та від баз практики в друкованому або в електронному вигляді. Звіт оформлюється за вимогами, які встановлюються робочою програмою практики та методичними рекомендаціями кафедри історії.

6.2. Оцінювання результатів археологічної/архівної/музейної практики відбувається відповідно до принципів та критеріїв, передбачених робочою програмою практики.

6.3. Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри історії та у вигляді звіту подаються до навчального відділу практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів (відповідно до наказу про

проходження - практики). Загальні підсумки навчальної практики розглядаються на засіданні Ради з якості Навчально-наукового інституту права (не менше одного разу протягом навчального року).

Розробник, зав. кафедри історії

С. І. Дегтярьов

ПОГОДЖЕНО:

Директор ННІП

А. М. Куліш

Голова Ради якості ННІП

О. В. Стогова

Заступник директора ННІП

С. І. Денисенко

Порядок проведення археологічної/археологічної практики вартується спеціальності 032 «Історія та археологія» Сумського державного університету (назва – Університет) з відповідним спеціальним відділенням факультету першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та спеціальності по 032 «Історія та археологія». Програма спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами за час навчання, набуття і вдосконалення ними практичних навичок за рахунок:

І. ЗАГАЛЬНІ ПОСІДЖЕННЯ

1.1. Археологічно-музейна практика Сумського державного університету (назва – Університет) з відповідним спеціальним відділенням факультету першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та спеціальності по 032 «Історія та археологія». Програма спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами за час навчання, набуття і вдосконалення ними практичних навичок за рахунок:

1.2. Метою практики є формування та розвиток у здобувачів професійних компетентностей, оволодіння сумісними навчаннями, формування організації праці на майбутньому спеціальності, а саме:

- здатність визначати, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність співпрацювати із органами місцевої археологічної діяльності.